

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर - २०२३

द्वितीय वर्ष

सत्र - ४

विषय:- विकासाचे अर्थशास्त्र (भाग -२) (EC- 403)

दिनांक: १४/१२/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. परदेशी मदतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२. असंतुलन गुंतवणुकीची परिणामकारकता स्पष्ट करा.
३. सरकारच्या हस्तक्षेपाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
४. रोस्टोव्हच्या आर्थिक विकासाच्या टप्प्यांचे मूल्यांकन करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. श्रम प्रधान उत्पादन तंत्रज्ञानाचे फायदे सांगा.
२. व्यापक धक्का सिद्धांत स्पष्ट करा.
३. आर्थिक विकासात शिक्षणाचे महत्त्व सांगा.
४. तंत्रज्ञानाच्या निवडीचे घटक सांगा.
५. पुरोगामी आणि प्रतिगामी जोडणी परिणाम म्हणजे काय?

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. उत्पादन तंत्राची निवड
२. परकीय मदतीच्या मर्यादा
३. अति उपभोगावस्था
४. नक्स च्या सिद्धांताचे मूल्यांकन

Translation in English

Sub: Economic of Development (Part – 2) (EC-403)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the nature of foreign aids.
2. Explain the effectiveness of imbalance investment.
3. Explain the scope of government's intervention.
4. Evaluate Rostov's stages of development.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. State advantages of labour intensive technology.
2. Explain the big push theory.
3. State the importance of education in economic development.
4. State the factors for selection of technology.
5. What is meant by the effect of forward and backward linkage?

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. The choice of production technique
  2. Limitations of foreign aids
  3. High mass-consumption
  4. Evaluation of Nurkesay's theory
-